

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 17/01-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2001 v zložení z predsedu senátu Alexandra Bröstla a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Klučku prerokoval podnet M. N., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., bytom K., vo veci porušenia jeho základného práva zakotveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 235/99 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo M. N. zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 235/99 p o r u š e n é b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. februára 2001 doručené podanie M. N., bytom K. (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., K., označené ako „Podnet“ (čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky – ďalej

len „ústava“), ktorým poukazuje na zbytočné prietahy v konaní Okresného súdu v Prešove (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 13 C 235/99 vo veci určenia hranice susediacich pozemkov. Z podnetu navrhovateľa vyplynulo, že okresnému súdu postúpil vec na rozhodnutie Okresný úrad v Prešove 25. októbra 1999. Okresný súd nariadil prvé pojednávanie vo veci 3. júla 2000, na ktorom sa navrhovateľ nezúčastnil z dôvodu svojho zavinenia, za ktoré sa ospravedlnil. Na ďalšom pojednávaní 2. augusta 2000 sa navrhovateľ zúčastnil. V januári 2001 podal navrhovateľ sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní, nakoľko súd od 2. augusta 2000 neurčil v jeho veci súdneho znalca. Predseda okresného súdu na sťažnosť navrhovateľa nereagoval. Vzhľadom na to, že sa navrhovateľ domáha od 20. októbra 1998 svojho práva navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho podnet na ďalšie konanie a aby po prijatí podnetu rozhodol takto:

„N á l e z

Základné právo M. N. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Prešove v konaní sp. zn. 13 C 235/99, ako aj postupom Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach v konaní II. ÚS 16/00 bolo porušené“.

Súčasne sa navrhovateľ vyjadril, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Ústavný súd po preskúmaní podnetu zistil, že spĺňa náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

V časti podnetu týkajúcej sa porušenia práva navrhovateľa zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 13 C 235/99 ústavný súd prijal podnet na ďalšie konanie, nakoľko nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

Po prijatí podnetu ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k podnetu navrhovateľa a aby predložil ústavnému súdu spis v predmetnej veci.

Predseda okresného súdu sa v určenej lehote vyjadril k prijatému podnetu, v ktorom uviedol, že navrhovateľ podal ako žalobca dňa 8. novembra 1999 žalobu, ktorá smeruje proti žalovanému I. R. a M. R., bytom S., predmetom ktorej je určenie hranice medzi nehnuteľnosťami. Predseda senátu, ktorému bola vec pridelená, dal pokyn na doručenie žaloby na vyjadrenie žalovaným referátom dňa 6. marca 2000. Referátom zo dňa 6. júna 2000 bol vytýčený termín pojednávania na 3. júl 2000, ktorého sa však sám žalobca nezúčastnil, preto bolo odročené na 2. august 2000, kedy boli vypočutí účastníci a pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Znalecké dokazovanie bolo nariadené uznesením zo dňa 2. marca 2001.

Predseda okresného súdu je toho názoru, že vo veci okresného súdu sp. zn. 13 C 235/99 sa konalo bez prietáhov a väčší časový odstup bol zistený iba pri nariadovaní znaleckého dokazovania. Keďže konanie bolo začaté dňa 8. novembra 1999 je toho názoru, že pri prejednávani veci nedošlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy vo vzťahu k navrhovateľovi. Väčší časový odstup súvisí s maximálnou pracovnou zaťaženosťou konajúceho sudcu.

Súčasne predseda okresného súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Po prijatí podnetu doručil navrhovateľ ústavnému súdu kópiu vybavenia jeho sťažnosti z 27. februára 2001 na zbytočné prietahy v konaní sp. zn. 13 C 235/99 predsedom okresného súdu, ktorý ich uznal za dôvodné v období od 2. augusta 2000.

Zo spisu v predmetnej veci sp. zn. 13 C 235/99 sa potvrdil postup okresného súdu uvedený vo vyjadrení jeho predsedu, ktorý bol nasledovný:

- 8. novembra 1999 bol doručený návrh o určenie hranice okresnému súdu,
- 7. marca 2000 vyzval okresný súd odporcu na vyjadrenie sa k návrhu,
- 17. marca 2000 podal odporca vyjadrenie k návrhu,
- 3. júla 2000 sa konalo prvé pojednávanie, na ktoré sa navrhovateľ nedostavil, za čo mu okresný súd uložil pokutu 1.000 Sk,

- 2. augusta 2000 sa konalo ďalšie – druhé pojednávanie za účasti navrhovateľa aj odporcu, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom vypracovania znaleckého posudku,
- 2. augusta 2000 navrhovateľ rozšíril svoj návrh (okresný súd ho prevzal 4. augusta 2000),
- 2. marca 2001 okresný súd uznesením č. k. 13 C 235/99-13 ustanovil znalca, a uložil mu vypracovať písomný posudok do troch mesiacov (navrhovateľ ho prevzal 12. marca 2001, odporca 8. marca 2001).

III.

Navrhovateľ sa svojím podnetom domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Tento účel možno dosiahnuť len právoplatným rozhodnutím (II. ÚS 26/95).

Odstránenie stavu právnej neistoty je účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (II. ÚS 61/99).

Čas na konanie bez zbytočných prietáhov spravidla nemožno vyjadriť numericky, pokiaľ nie je ústavou alebo zákonmi ustanovená lehota na rozhodnutie.

Rýchlosť konania, resp. prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa v každom konkrétnom prípade posudzuje individuálne, a to podľa troch základných kritérií: zložitosti prerokovanej veci z hľadiska právneho a skutkového, súčinnosti (správania sa) účastníka konania a postupu súdu (I. ÚS 70/08, II. ÚS 74/97).

Z hľadiska prvého kritéria, či išlo o zložitú vec po právnej a skutkovej stránke, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania o určenie hranice pozemkov môže sa táto ukázať najmä ako vec skutkovo zložitá; táto skutočnosť však nebola rozhodujúca pre

trvanie konania na okresnom súde v namietanom období vzhľadom na úkony, ktoré okresný súd v tejto veci urobil k dátumu podania podnetu navrhovateľa na ústavný súd.

Správanie účastníka, napriek vykázanjej absencii na prvom pojednávaní vo veci 3. júla 2000, nebolo takého charakteru, ktoré by podstatným spôsobom ovplyvnilo konanie okresného súdu.

Z hľadiska posúdenia, či došlo v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 235/99 k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj porušeniu základného práva navrhovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo potrebné zhodnotiť postup súdu, t. j. tretie kritérium.

Zo samotného spisu sp. zn. 13 C 235/99 a aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu vyplýva, že okresný súd po doručení návrhu navrhovateľa 8. novembra 1999 vyzval 7. marca 2000 odporcu, aby sa k návrhu vyjadril, a na 3. júl 2000 nariadil prvé a na 2. august 2000 druhé pojednávanie. Odročenie druhého pojednávania 2. augusta 2000 na neurčito z dôvodu potreby vypracovania znaleckého posudku a rozhodnutie o z 2. marca 2001 o ustanovení znalca a uložení mu vypracovania posudku v predmetnej veci, t. j. po uplynutí 7 mesiacov od odročenia pojednávania bez vykonania čo len jediného procesného úkonu smerujúceho k objasneniu veci, ústavný súd zhodnotil so zohľadnením celkovej doby konania (18 mesiacov), s vykázaním úspornosti procesných úkonov, s poukázaním aj na celkový postup orgánov štátu (správnych aj súdnych) pri riešení veci navrhovateľa od roku 1998 postup okresného súdu za taký, ktorý vykazuje zbytočné priet'ahy v konaní, ktorými došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.